

LICG HUIDDIERENBIJSLUITER

Dé handleiding voor het houden van huisdieren

Serie vissen

Gemarmerde bijzalm

Carnegiella strigata strigata

*De gemarmerde bijzalm behoort tot de familie van de bijzalmen. Het zijn scholenvissen, afkomstig uit het Amazonegebied in Zuid-Amerika. De familie van de bijzalmen bestaat uit verschillende soorten die wat huisvesting en verzorging betreft erg op elkaar lijken. De gemarmerde bijzalm, *Carnegiella strigata strigata*, wordt hier behandeld omdat dit een populaire aquariumvis is, maar de gegeven richtlijnen gelden ook voor de andere leden van de bijzalm familie. Bijzalmen vallen op door hun afwijkende lichaamsbouw. Ze hebben een erg diepe borst. Bijzalmen springen boven het water uit om insecten te vangen of als ze vluchten. Ze kunnen dan wel twee tot drie meter ver over het wateroppervlak 'vliegen'. Dit is niet alleen een zeilvlucht: ze gebruiken ook hun borstvinnen om vliegbewegingen mee te maken.*

De gemarmerde bijzalm is glanzend zilver-bruin met schuine zwarte banden. Over de

bovenste helft van het lichaam loopt een horizontale gele streep. Ze worden ongeveer vier tot vijf centimeter lang.

Als u overweegt om bijzalmen als huisdier te kopen, is het belangrijk dat u zich van tevoren goed laat informeren. Deze huisdierenbijsluiter is hierbij een hulpmiddel.

Verschillende varianten

Er komen verschillende kleurpatronen voor bij de gemarmerde bijzalm, afhankelijk van de kweeklijn. Andere soorten bijzalmen die in aquaria voorkomen zijn *Carnegiella marthae* (dwergbijzalm), die ongeveer even groot is als de gemarmerde bijzalm en in plaats van de zwarte banden alleen een zwarte streep langs de onderste buikrand heeft, *Gasteropelecus sternicla* (gewone of zilverbijzalm) die ongeveer zeven centimeter lang is en veel gezien wordt in aquaria en *Thoracocharax securis* (diamantbijzalm) die zilver gekleurd is en negen centimeter lang wordt. Deze laatste soort is nogal schuw.

Natuurlijk gedrag

Bijzalmen zijn echte scholenvissen die in grote groepen leven. Van nature komen ze voor in open water en in kleine stroompjes met veel plantengroei in het Amazonegebied. Ze eten vooral kleine kreeftjes en insecten, die ze van het wateroppervlak happen. Ze leven dan ook vlak onder het wateroppervlak. Als ze schrikken of moeten vluchten voor een roofdier, springen ze boven het water uit.

Huisvesting

Omdat bijzalmen erg vreedzame vissen zijn, kunt u hen goed in een gezelschapsaquarium houden. Kies er dan geen te actieve soorten bij die de

bijzalm lastig vallen en geen agressieve soorten. Het is aan te raden om tenminste vijf exemplaren te houden zodat ze hun natuurlijke scholengedrag kunnen uitvoeren, maar liefst nog meer. Bijzalmen hebben open zwemruimte nodig om als school heen en weer te kunnen zwemmen. Ze gebruiken vooral de bovenste waterlaag.

Om gemarmerde bijzalmen te houden heeft u een aquarium nodig van tenminste zestig centimeter lang. Een vuistregel die voor kleinere vissoorten opgaat is om te zorgen voor tenminste één liter water per centimeter vis. Voor de grotere bijzalmen zoals *Thoracocharax securis* heeft u een aquarium van tenminste een meter lang nodig. Voor deze laatste soort is helder en zuurstofrijk water erg belangrijk. Het aquarium moet afgedekt zijn omdat de vissen er anders uit zullen springen. De watertemperatuur moet tussen 24 en 28 graden Celsius liggen. Gebruik een verwarmingselement en een thermostaat zodat de temperatuur niet schommelt. De pH-waarde van het water mag niet te hoog zijn, tussen 5,5 en 7,5 is het beste. Bijzalmen hebben graag water met een totale hardheid tussen ongeveer vier en achttien DH. Een waterfilter en verlichting horen ook tot de basisuitrusting van het aquarium. Bijzalmen houden van wat stroming in het water. Zorg er net als bij andere tropische vissen voor dat het licht tenminste twaalf uur per dag aan staat. Een donkere bodembedekking is het beste, dit geeft de vissen een veilig gevoel en bovendien komen de kleuren er goed op uit. Planten zijn ook nodig zodat de bijzalmen voldoende schuilplaatsen hebben. Bovendien houden ze niet van fel licht. Drijfplantjes zorgen voor een wat schemerige

omgeving waar bijzalmen zich van nature prettig in voelen. Ook helpen planten om de waterkwaliteit op peil te houden.

Een aquarium waar u doorheen kunt kijken, is voor veel vissoorten erg onaangenaam omdat het een onveilig gevoel geeft. Kies dus een aquarium met een achterwand en planten om in te schuilen.

Wilt u proberen om de bijzalmen te kweken dan kunt u het beste een aparte kweekbak gebruiken waarin de pH rond de zes ligt en de hardheid rond vijf DH. De verlichting moet zwak zijn omdat de eieren niet goed tegen licht kunnen.

Bij het opzetten, inrichten en onderhouden van een aquarium komt heel wat kijken. In de handleiding 'het tropisch zoetwateraquarium' leest u hoe u dat aan kunt pakken.

Verzorging

Dagelijks moet u de vissen even bekijken om te zien of ze gezond zijn. Controleer meteen de watertemperatuur. Kijk elke dag of er geen voedselresten in het aquarium liggen. Deze kunt u met een speciale zuiger of een schepnetje verwijderen. Voer vervolgens wat minder zodat er geen resten blijven liggen. Haal elke week losse plantenresten weg. Het filter moet regelmatig worden schoongemaakt. Ververs om de week ongeveer een derde van het water. Gebruik daarvoor water op de juiste temperatuur, eventueel voorbehandeld met een waterbehandelaar. Het is belangrijk om de waterkwaliteit goed te controleren. In de dierenspecialzaak zijn allerlei testsetjes te koop waarmee u dit kunt doen.

Belangrijk zijn daarbij vooral de zuurgraad (pH), de hardheid en de hoeveelheid nitriet, nitraat en ammonium. Af en toe moeten de ruiten van het aquarium worden schoongemaakt met een krabber, filterwatten of een magneetveger. Gebruik liefst geen schoonmaakmiddelen, maar mocht u dit toch nodig vinden, gebruik dan uitsluitend schoonmaakmiddelen die geschikt zijn voor een aquarium en alleen aan de buitenzijde. TL-lampen moeten, afhankelijk van het type, regelmatig vervangen worden. Gebruik attributen die voor het aquarium bestemd zijn, zoals een emmer en schepnetje, alleen voor het aquarium en niet voor andere huishoudelijke activiteiten.

Was altijd uw handen nadat u met het aquarium bezig bent geweest. Gebruikt u een hevelsling, zorg er dan voor dat u geen water binnen krijgt. Vissen kunnen de *Salmonella* bacterie bij zich dragen en sommige visziekten zijn ook besmettelijk voor mensen.

Voeding

Bijzalmen eten dierlijk, drijvend voer, bijvoorbeeld levend voer zoals zwarte muggenlarven, fruitvliegjes, watervlooien of tubifex. Diepvriesvoer kan ook, maar laat dit wel eerst ontdooien. U kunt hen ook wennen aan droogvoer. Voer dat naar de bodem zakt, eten ze niet meer op. Geef liever twee of drie keer per dag een klein beetje voer dan ineens een heleboel: voer zoveel als de vissen in één tot twee minuten op hebben. Voerresten moeten verwijderd worden omdat ze het water vervuilen.

Bewaar het potje droogvoer niet op de lichtkap van het aquarium, want dan wordt het te warm en gaan de vitaminen verloren.

Van jong tot volwassen dier

Het onderscheid tussen mannetjes en vrouwtjes is nauwelijks te zien. Als de vrouwtjes eieren bij zich dragen, hebben ze een iets dikkere buik en zijn de eieren zichtbaar. Het vrouwtje zet de eieren af tussen bladeren. Ze vallen dan op de bodem. De eieren mogen niet te fel verlicht worden. Bijlzalmen kennen geen broedzorg. Soms eten ze hun eigen eieren op. Vang dus de ouders weg of gebruik een eierrooster. Na ongeveer dertig uur komen de eieren uit. Vijf dagen na het uitkomen zwemmen de jongen vrij rond. Ze zijn dan erg klein en moeten gevoerd worden met infuusvoer. De gemarmerde bijlzalm kan vier tot vijf jaar oud worden.

Ziekten

Om te zien of de vissen gezond zijn, let u vooral op de huid, de vinnen en de manier van zwemmen.

Een bekende vissenziekte is 'witte stip'. Dit wordt veroorzaakt door een parasiet die de huid aantast en eruit ziet als witte stipjes. De ziekte ontstaat vaak bij stress of verlaagde weerstand door bijvoorbeeld te koud water of plotselinge veranderingen in watersamenstelling. Witte stip verspreidt zich snel en moet dan ook meteen behandeld worden.

Een andere bekende huidziekte is fluweelziekte (oodinium), waarbij de huid van de vis een fluweelachtig uiterlijk krijgt.

Vinrot wordt veroorzaakt door een bacterie die toeslaat als de weerstand van de vis verlaagd is. Door snelle behandeling kunnen de aangetaste vinnen binnen een aantal weken weer herstellen. Na beschadiging van de huid kunnen schimmelinfecties optreden.

U kunt bij de dierspecialzaak terecht voor een geschikt middel om deze ziekten

te behandelen. Bovendien kunt u daar terecht voor advies en met vragen over ziekten. Er zijn ook dierenartsen die gespecialiseerd zijn in vissen.

Om uw vissen gezond te houden is het erg belangrijk om te zorgen voor een goede waterkwaliteit en goede voeding. Stress kunt u voorkomen door de vissen zoveel mogelijk met rust te laten en een vast dagpatroon aan te houden. Zet geen soorten bij elkaar die elkaar lastig vallen.

Benodigde ervaring

Voor het op een verantwoorde wijze houden van dit huisdier is enige ervaring nodig. De gemarmerde bijlzalm is wat sterker en daardoor gemakkelijker te houden dan sommige andere bijlzalmsoorten. Zorg dat u zich van tevoren goed informeert.

Kosten

Een gemarmerde bijlzalm koopt u bij de aquariumspecialzaak of bij een kweker. Deze vis kost vanaf ongeveer twee tot drie euro per stuk. De opstartkosten van een aquarium zijn vrij hoog, maar hangen af van de grootte van het aquarium en de gewenste techniek. Er zijn ook kosten die terugkeren, zoals bijvoorbeeld de aanschaf van voer. Omdat bijlzalmen vooral levend voer eten, bent u hier wat meer geld aan kwijt dan bij vissen die met alleen droogvoer toe kunnen. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als er ziekten in het aquarium ontstaan.

Bijzonderheden

- Let er bij het kopen van vissen op dat ze uit schone bakken komen. Er mogen geen zieke of dode dieren in de bak zitten. Laat de meest actieve vissen vangen en vermijd 'kneusjes'. Let erop dat de vissen een mooie schone huid hebben.

- Laat nieuw gekochte vissen geleidelijk wennen aan de nieuwe wateromstandigheden (zie: het tropisch zoetwateraquarium), nog beter is het om nieuwe vissen eerst in een quarantainebak te plaatsen.

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl

Het LICG is hét informatiepunt voor het 'houden van huisdieren'. Deze stichting geeft onafhankelijke en betrouwbare informatie over het op een verantwoorde wijze kopen en verzorgen van huisdieren. Deze informatie is op de meest recente inzichten gebaseerd en wordt bovendien wetenschappelijk getoetst. Door het bieden van informatie en het organiseren van campagnes, levert het LICG een bijdrage aan verbetering van de gezondheid en het welzijn van huisdieren in Nederland.

L I C G